

ULUSAL MESLEK
STANDARDI

MYK
MESLEKİ YETERLİLİK
KURUMU

İŞİK ELEMANI

SEVİYE 4

REFERANS KODU

15UMS0464-4

RESMİ GAZETE TARİH-SAYI

...-...

Meslek:	Işık Elemanı
Seviye:	4 ¹
Referans Kodu:	15UMS0464-4
Standardı Hazırlayan Kuruluş(lar):	Radyo Televizyon Yayıncıları Meslek Birliği (RATEM)
Standardı Güncelleyen Kuruluş(lar):	Tüm Etkinlik Teknolojileri Sektörü Derneği (TETSED)
Standardı Doğrulayan Sektör Komitesi:	MYK Medya, İletişim ve Yayıncılık Sektör Komitesi
MYK Yönetim Kurulu Onay Tarih/Sayı:	-
Resmi Gazete Tarih/Sayı:	-
Revizyon No:	01

¹Mesleğin yeterlilik seviyesi, 8 seviyeli Türkiye Yeterlilikler Çerçevesine göre seviye 4 olarak belirlenmiştir.

TERİMLER, SİMGELER VE KISALTMALAR

ACİL DURUM: İş yerinin tamamında veya bir kısmında meydana gelebilecek veya iş yerini dışarıdan etkileyebilecek yangın, patlama, tehlikeli kimyasal maddelerden kaynaklanan yayılım, zehirlenme, salgın hastalık, radyoaktif sızıntı, sabotaj ve doğal afet gibi ivedilikle müdahale gerektiren olayları,

ACİL DURUM PLANI: İş yerlerinde meydana gelebilecek acil durumlarda yapılacak iş ve işlemler ile uygulamaya yönelik eylemlerin yer aldığı planı,”

AĞ: Birbiriyle veri alışverişi yapabilen ve kaynak paylaşımında bulunabilen birbirine bağlı bilgi işlem cihazlarını,

AKILLI IŞIK: Üzerindeki elektronik devrelerin kontrolüyle ve ışık masasından gelen komutlarla çalışan ışıkları

ART-NET: DMX1512 için gerekli veri paketlerinin dağıtımını ethernet ağı üzerinden yapan bir veri iletim protokolünü,

BT: Bilişim Teknolojilerini,

DMX: Işık kontrol sistemlerinde kullanılan bir sayısal sinyal iletişim protokolünü,

ETKİNLİK: Kongre, konferans, tören (anma, kutlama), toplantı, fuar, festival, parti, spor etkinliği gibi düzenlenen sosyal, eğlence amaçlı veya kurumsal etkinlikleri,

ETKİNLİK ALANI: Etkinliğin gerçekleştiği yeri,

ISCO: Uluslararası Standart Meslek Sınıflamasını,

İSG: İş Sağlığı ve Güvenliğini,

KİŞİSEL KORUYUCU DONANIM (KKD): Çalışanı, yürütülen işten kaynaklanan, sağlık ve güvenliği etkileyen bir veya birden fazla riske karşı koruyan, çalışan tarafından giyilen, takılan veya tutulan tüm alet, araç, gereç ve cihazları,

KONVANSİYONEL IŞIK: Üzerinde herhangi bir elektronik kontrol sistemi bulunmayan basit ışıkları,

RAMAKKALA OLAY: İşyerinde meydana gelen, çalışan, iş yeri ya da ekipmanını zarara uğratma potansiyeli olduğu halde zarara uğratmayan olayı,

RİSK: Tehlikeli bir olayın meydana gelme olasılığı ile sonuçlarının bileşimini,

RİSK DEĞERLENDİRMESİ: İş yeri veya iş yeri dışında meydana gelebilecek tehlikelerin belirlenmesi, bu tehlikelerin riske dönüşmesine yol açan faktörlerin teşhis edilmesi, risklerin analiz edilerek derecelendirilmesi ve kontrol tedbirlerinin alınması amacıyla yapılması gereken çalışmaları,

TAŞIYICI SİSTEM (TRUSS): Profesyonel etkinlik ışığı sektöründe, ışık sistemlerinin ve ses gibi diğer sahne ekipmanlarının asılarak taşınmasına imkân veren alüminyum ya da çelikten imal edilen makaslı bir yapıya sahip taşıyıcı portatif sistemi,

TEHLİKE: İş yerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek, çalışanı veya iş yerini etkileyebilecek zarar veya hasar verme potansiyelini,

TIME CODE: Bir zaman kodu, bir zamanlama eşgüdüm sistemi tarafından düzenli aralıklarla oluşturulan bir sayısal kod dizisini ifade eder.

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ	6
2. MESLEK TANITIMI.....	7
2.1. Meslek Tanımı.....	7
2.2. Mesleğin Meslek Sınıflandırma Sistemlerindeki Yeri.....	7
2.3. Mesleğe Yönelik Özel Düzenlemeler	7
2.4. Çalışma Ortamı ve Koşulları.....	7
3. MESLEK PROFİLİ.....	7
3.1. Görevler, İşlemler, Başarım Ölçütleri, Mesleki Bilgi ve Uygulama Becerileri.....	7
3.2. Kullanılan Araç, Gereç ve Ekipmanlar	8
3.3. Tutum ve Davranışlar	8
Ek: Meslek Standardı Hazırlama ve Doğrulama Sürecinde Görev Alanlar	8

1. GİRİŞ

Işık Elemanı (Seviye 4) Ulusal Meslek Standardı 19/10/2015 tarihli ve 29507 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Ulusal Meslek Standartlarının ve Ulusal Yeterliliklerin Hazırlanması Hakkında Yönetmelik” ve 27/11/2007 tarihli ve 26713 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Mesleki Yeterlilik Kurumu Sektör Komitelerinin Kuruluş, Görev, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik” hükümlerine göre MYK’nın görevlendirdiği Radyo Televizyon Yayıncıları Meslek Birliği (RATEM) tarafından hazırlanmış, sektördeki ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak değerlendirilmiş ve MYK Medya, İletişim ve Yayıncılık Sektör Komitesi tarafından incelendikten sonra MYK Yönetim Kurulunca onaylanmıştır.

Işık Elemanı (Seviye 4) Ulusal Meslek Standardınının 01 no’lu revizyonu MYK’nın görevlendirdiği Tüm Etkinlik Teknolojileri Sektörü Derneği (TETSED) tarafından yapılmış ve MYK Medya, İletişim ve Yayıncılık Sektör Komitesi tarafından incelendikten sonra MYK Yönetim Kurulunca onaylanmıştır.

2. MESLEK TANITIMI

2.1. Meslek Tanımı

Işık Elemanı (Seviye 4); İSG ile çevre koruma önlemlerini uygulayarak, kalite gereklilikleri çerçevesinde iç ve dış mekânlarda gerçekleştirilen etkinlik alanında ışık sisteminin kurulumunu, sökümünü ve periyodik bakımını yapan, ışık sorumlusu ile iletişim halinde ışık sistemini çalıştıran ve mesleki gelişim faaliyetlerine katılan nitelikli kişidir.

2.2. Mesleğin Meslek Sınıflandırma Sistemlerindeki Yeri

ISCO 08: 3435 (Başka yerde sınıflandırılmamış sanat ve kültür ile ilgili yardımcı profesyonel meslek mensupları)

2.3. Mesleğe Yönelik Özel Düzenlemeler

4857 sayılı İş Kanunu ve yürürlükteki alt mevzuatı.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve yürürlükteki alt mevzuatı.

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve yürürlükteki alt mevzuatı.

Sorumlu Işık Elemanı (Seviye 5)'in 6331 sayılı İş Sağlığı Güvenliği Kanununun 15 inci maddesi gereğince sağlık gözetimine tabi tutulması; 17 nci maddesi gereğince gerekli İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi alması ve bunu belgelendirmesi gerekmektedir.

**Mesleğin icrasına yönelik İSG, Çevre ve diğer konulardaki mevzuata uyulması esastır.*

2.4. Çalışma Ortamı ve Koşulları

Işık Elemanı (Seviye 4), iç ve dış mekânlarda gerçekleştirilen her türlü etkinliklerde, teknik ekipmanın muhafaza edildiği depo ve benzeri kapalı alanlarda ışık sistemi ekipmanlarını hazırlamada ve ışık sistemi kurulumunda ışık elemanı olarak görev yapar.

Işık sorumlusu ile iletişim halinde olmakla birlikte çalışma ortamına bağlı olarak meslektaşları ve diğer çalışanlar ile iş birliği halinde çalışır. İş süreçlerinde hareket halinde ve esnek süreli çalışmalar yürütür. Uzun süre ayakta durması ve sık seyahat etmesi gerekebilir.

Mesleğin icrası esnasında iş sağlığı ve güvenliği önlemlerini gerektiren elektrik çarpması, yüksekten düşme, yaralanma, yoğun ses ve parlak ışık gibi etkenlere maruz kalma durumu vardır. Risklerin tamamen ortadan kaldırılamadığı durumlara yönelik işveren tarafından sağlanan uygun kişisel koruyucu donanımı (KKD) kullanarak çalışır.

3. MESLEK PROFİLİ

3.1. Görevler, İşlemler, Başarım Ölçütleri, Mesleki Bilgi ve Uygulama Becerileri

Görev	A. İş sağlığı ve güvenliği, çevre koruma ve kalite gerekliliklerini uygulamak		
İşlemler	Başarım Ölçütleri		Mesleki Bilgiler ve Uygulama Becerileri
Kod	Açıklama	Kod	
A.1	İSG önlemlerini uygulamak	A.1.1	Talimatlar doğrultusunda, İSG ile ilgili önlemleri göz önünde bulundurarak, kendisini ve çevresindekileri riske atmayacak şekilde çalışır.
		A.1.2	İşyerindeki makine, araç ve gereçlerini bunların güvenlik donanımlarını sağlık ve güvenlik işaretlerine ve talimatlara uygun şekilde kullanır.
		A.1.3	Çalışma ortamında iş süreçlerine göre KKD'leri talimatlarına uygun olarak kullanır.
		A.1.4	Kendisini ve çevresini etkileyeceğini gözlemlediği tehlike, risk ve ramak kala olayları yazılı ve/veya sözlü olarak ilgililer ile paylaşır.
		A.1.5	Risk değerlendirmesi çalışmalarında gözlem ve görüşlerini risk değerlendirmesi ekibine iletir.
		A.1.6	Acil durum planında belirtilen hususlar dâhilinde alınan önleyici ve sınırlandırıcı tedbirlere uyar.
		A.1.7	İşyerinde sağlık ve güvenlik ile ilgili karşılaştığı acil durumları ilgili kişilere iletir.
		A.1.8	Kas iskelet sistemini zorlamadan ergonomik duruş ve hareket pozisyonlarına uygun olarak çalışır.
A.2	Çevre koruma önlemlerini uygulamak	A.2.1	İş süreçlerinde ortaya çıkan atıkların tasnifini talimatlara göre yapar.
		A.2.2	Doğal kaynakların ve işletme kaynaklarının daha az kullanımı için tespit ve planlama çalışmalarına katılır.
A.3	Kalite gerekliliklerini uygulamak	A.3.1	Yürütülen işlerde belirlenmiş kalite gerekliliklerine uygun olarak çalışır.
		A.3.2	İş süreçlerinin iyileştirilmesine yönelik görüş ve önerilerde bulunur.

Görev		B. Basit ışık sistemlerini kurmak (devamı var)		Mesleki Bilgi ve Uygulama Becerileri
İşlemler		Başarım Ölçütleri		
Kod	Açıklama	Kod	Açıklama	
B.1	Ekipman ve ekipmanları hazırlamak	B.1.1	Kurulum planı çerçevesinde gerekli ışık ekipman ve malzemeleri depoda hazırlar.	
		B.1.2	Hazırlanan ekipman ve malzemeleri etkinlik alanına nakledilmesini sağlar.	
B.2	Işık sistemini kurulum planına göre etkinlik alanında kurmak	B.2.1	Işıkları ve diğer sahne ekipmanlarını asmak için gerekli truss ve benzeri yapısal unsurların kurulumuna yardım eder.	
		B.2.2	Konvansiyonel ışıkları kurulum planına göre kurar.	
		B.2.2	Akıllı ışıkları kurulum planına göre kurar.	
		B.2.2	Kurulum planına göre DMX veya Art-Net ve benzeri dağıtıcıları yerleştirir.	
		B.2.2	Işık masasını kurulum planına göre kurar.	
		B.2.2	Sis makinası, hazer gibi ışık sistemi çevresel aygıtlarını kurulum plana göre kurar.	
		B.2.2	Kurulan cihazların çalışması için gerekli kontrol sinyali ve enerji kablolamalarını yapar.	
		B.2.2	Kurulan cihazların arasında gerekli panoları yerleştirerek enerji dağıtım altyapısını kurar.	

Görev	B. Basit ışık sistemlerini kurmak			Mesleki Bilgi ve Uygulama Becerileri
İşlemler	Başarım Ölçütleri			
Kod	Açıklama	Kod	Açıklama	
B.3	Kurulan ışık sistemini çalışır hale getirmek	B.3.1	Etkinlik mekanının elektrikçisi ile temasa geçerek kurulu sistemi ana enerjiye bağlatır.	
		B.3.2	Sistemi besleyecek ana panoyu açmadan önce gelen enerjinin voltajını, toprak seviyesini ve fazlarını kontrol eder.	
		B.3.3	Önce ana panoyu sonra tüm aktif cihazları açar.	
		B.3.4	Akıllı ışık cihazlarına, ışık projesine bağlı olarak, adreslemelerini yapar.	
		B.3.5	Konvansiyonel ışıkların konumlarını ayarlar.	
		B.3.6	Giriş seviyesi ışık masalarında temel ayarları, basit ışık programlarını yapar.	
B.4	Etkinlik sırasında kurulu ışık sistemini kullanmak	B.4.1	Etkinlik program akışına göre sorumlu olduğu giriş seviyesi ışık masalarını kullanır.	
		B.4.2	Sorumlu olduğu alandaki kişilerle gerekli iletişimi kurar.	

Görev		C. Kurulu ışıık sistemini sökmek		
İşlemler		Başarıım Ölçütleri		Mesleki Bilgi ve Uygulama Becerileri
Kod	Açıklama	Kod	Açıklama	
C.1	Kurulu ekipman ve malzemeleri toplamak	C.1.1	Etkinlik mekanının elektrikçisi ile temasa geçerek kurulu sistemin ana enerjiye bağlantısının kesilmesini sağlar.	
		C.1.2	Kurulu her cihazı toplayıp o cihaza ait ekipman taşıma çantasına tüm ilgili aparat ve kabloları ile birlikte koyar.	
C.2	Ekipman ve malzemeleri nakletmek	C.2.1	Söküm işlemini bittikten sonra depo çıkış listesi ile malzemenin eksiksiz toplandığını kontrol eder.	
		C.2.2	Taşınmaya hazır olan ekipmanların depoya nakledilmesini sağlar.	

Görev		D. Ekipman ve cihazların bakım ve onarımını yapmak		
İşlemler		Başarım Ölçütleri		Mesleki Bilgi ve Uygulama Becerileri
Kod	Açıklama	Kod	Açıklama	
D.1	Periyodik bakım yapmak	D.1.1	Işık ekipman ve cihazları planlamaya göre periyodik olarak temizler.	
		D.1.2	Akıllı ekipman ve cihazların yazılımlarını ve işletim sistemlerini günceller.	
		D.1.3	Işık kablolarının özellikle konnektör uçlarını kontrol ederek herhangi bir temas sorunu olup olmadığını kontrol eder.	
		D.1.4	Fiber optik kablolarda herhangi bir kırılma olup olmadığını kontrol eder.	
		D.1.5	Ekipman ve cihazların genel durumunu gösterecek testleri yaparak ekipman ve cihazları bir sonraki işe hazır hale getirir.	
D.2	Arızalı ekipman ve cihazları belirlemek	D.2.1	Arızalı ekipman ve cihazların mevcut olması halinde, ön arıza tespitini yapar.	
		D.2.2	Arızalı ekipman ve cihazlar hakkında firmadaki amir konumundaki yetkili kişiyi bilgilendirir.	

Görev		E. Mesleki gelişim faaliyetlerine katılmak		Mesleki Bilgiler ve Uygulama Becerileri
İşlemler		Başarım Ölçütleri		
Kod	Açıklama	Kod	Açıklama	
E.1	Kendisinin mesleki gelişimi konusunda çalışmalar yapmak	E.1.1	Mesleki gelişim ihtiyaçlarını rehberlik eşliğinde belirler.	
		E.1.2	Mesleki gelişim ihtiyaçlarını karşılayacak eğitimlere ve faaliyetlere katılım sağlar.	
		E.1.2	Meslek ve sektördeki yeni alet, araç, gereç, yeni yöntem, yeni sistem gibi teknolojik gelişmeleri çeşitli kaynaklardan takip eder.	
E.2	Başkalarının mesleki gelişimi konusunda sınırlı rehberlik yapmak	E.1.3	Sorumluluğunda çalışan kişilerin mesleki gelişim ihtiyaçlarını belirler.	
		E.2.1	Sorumluluğunda çalışan kişilerin mesleki gelişimleri konusunda sınırlı rehberlik yapar	
		E.2.2	Bilgi ve deneyimlerini iş süreçleri dâhilinde birlikte çalıştığı kişilere aktarır	

3.2. Kullanılan Araç, Gereç ve Ekipmanlar

1. Cihaz ve ışık ekipmanları (BT ağ cihazları, ışık kontrol masası, ilgili kablolar ve yan donanımları ve benzeri)
2. Kişisel koruyucu donanım (eldiven, ayakkabı, baret, emniyet kemeri ve benzeri)
3. Yardımcı araç ve gereçler (tornavida, pense, yan keski ve benzeri)
4. Montaj malzemeleri (vida, somun, kelepçe, kablo bağı ve benzeri)
5. Ölçüm ve test cihazları
6. Bilgisayar
7. İşe özel bantlar
8. Hareketli platform
9. Merdiven
10. İskele
11. Yangın söndürme cihazı
12. İlk yardım çantası

3.3. Tutum ve Davranışlar

1. Acil ve stresli durumlarda soğukkanlı ve sakin olmak
2. Amirlerine doğru ve zamanında bilgi aktarmak
3. Beraber çalıştığı kişilerle işe göre hareket koordinasyonu kurmak ve eş zamanlı hareket etmek
4. Çalışma zamanını iş emrine uygun şekilde etkili ve verimli kullanmak
5. Çevre korumaya karşı duyarlı olmak
6. Çevre, kalite ve İSG kurallarını benimsemek ve kurallara uygun davranmak
7. Değişime karşı açık olmak ve değişen koşullara uyum sağlamak
8. Ekip içinde uyumlu çalışmak
9. Göreviyle ilgili yenilikleri güncel olarak takip etmek ve uygulamak
10. İnsan ilişkilerine özen göstermek
11. İş disiplinine sahip olmak
12. İşyeri çalışma prensiplerine uymak
13. İşyerine ait araç, gereç ve ekipmanın kullanımına özen göstermek
14. Malzemelerinin tasarruflu kullanılmasına özen göstermek
15. Kalite gerekliliklerine önem vermek ve gereklilikler doğrultusunda işlemleri yürütmek
16. Kendini geliştirme konusunda istekli olmak
17. Kendinin ve diğer kişilerin güvenliğini gözetmek
18. Meslek ahlakına sahip olmak
19. Planlı ve organize olmak
20. Risk ve tehlike faktörleri konusunda duyarlı davranmak
21. Sorumluluklarını zamanında yerine getirmek
22. Talimat ve kılavuzlara titizlikle uymak
23. Tedbirli olmak
24. Tehlikeli durumlarda kendi hareket alanında etkin şekilde, hızlı ve doğru tepki verebilmek ve ilgilileri zamanında bilgilendirmek
25. Temizlik, düzen ve iş yeri tertibine özen göstermek
26. Vardiya değişimlerinde etkili, açık ve doğru şekilde bilgi paylaşabilmek
27. Yetkisinde olmayan kusurlar hakkında ilgilileri zamanında bilgilendirmek

Ek: Meslek Standardı Hazırlama ve Doğrulama Sürecinde Görev Alanlar

1. Meslek Standardı Hazırlama Ekibi ve Teknik Çalışma Grubu Üyeleri:

No	Adı - Soyadı	Eğitim Bilgileri* (Tarih - Eğitim Kurumu/Bölüm Adı)	Deneyim Bilgileri* (Tarih – İş Yeri – Ünvan)
1.	Songül KURULİMAN	1993-1997 Mersin Üniversitesi, Arkeoloji ve Sanat Tarihi	2020-2023, Kuantum Konferans Ltd.Şti, Teknik Danışmanlık-Organizasyon, 2006-2020, VİZYON Ses Işık Görüntü Ltd.Şti, Koordinatör-Organizasyon,
2.	Vedat COŞKUN	1988 Barbaros Hayrettin Paşa Meslek Lisesi Elektronik Bölümü	2005-2024 Magicbox Production Konferans sistemleri Etkinlik ve Proje Yöneticisi 1996-2005 Lütfü Kırdar Kongre Merkezi Etkinlik Müdürü
3.	Berkant KURU	1987-1991 B.Ü. İşletme	2004- devam ediyor, Kurucu, Spectrum Gösteri Teknolojileri, 1999-2004, Visions, Ortak, Etkinlik Sektörü Ses, Işık, Görüntü Sistemleri kiralama, Etkinlik-Proje Yöneticisi
4.	Serdar ALTINÇİZME	1980 – Maçka End. Meslek Teknik Lisesi / Elektrik	1979, Milliyet Gazetesi 1980/1983, Altınçizme Elek. Org. ve Tic. Ltd. Şti. 1983/1984, USG-SAN Tiyatrosu 1985-Günümüz, Altınçizme Elek. Org. ve Tic. Ltd. Şti.
5.	Mikail BAŞOĞLU	1991-1999 İstanbul Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi	1999-2024 Consys Uluslararası İletişim A.Ş. Konferans sistemleri Etkinlik ve Proje Yöneticisi

*Yalnızca meslekle ilgili olan eğitim/deneyim bilgilerine yer verilecektir.

2. Görüş İstenen Kişi, Kurum ve Kuruluşlar:

3. MYK Sektör Komitesi Üyeleri ve Uzmanlar

4. MYK Yönetim Kurulu